

W.M. Gdańsk
Polonia terror

Bellwon Balbina

M-950/2598 Pom.

SPIS ZAWARTOŚCI
TECZKI

Bellwom Barbina.....

T: K-950/2598 Pom.....

W. A. Gdanisk - Polonia terror.....

I./1. Relacja —

I./2. Dokumenty (sensu stricto) dotyczące relatora —

I./3. Inne materiały dokumentacyjne dotyczące relatora —

II. Materiały uzupełniające relację k. 1 s. 1

III./1. Materiały dotyczące rodziny relatora —

III./2. Materiały dotyczące ogólnie okresu sprzed 1939 r. —

III./3. Materiały dotyczące ogólnie okresu okupacji (1939-1945) —

III./4. Materiały dotyczące ogólnie okresu po 1945 —

III./5. Inne ...

IV. Korespondencja —

.....
.....
.....

V. Nazwiskowe karty informacyjne k. 5

VI. Fotografie *dział i kono grafii*

II. Materiały uzupełniające relację
- Bellwom Balbina

1. Biogram „Bellwom Balbina”, [w:] Szeles Jęsy,
5004. biograficzny dzień lubawskiej 1244-2005,
Lubawa 2005, s. 29-30, mikrosp. k. 1 s. 1

BELLWON BALBINA z d. Jaroszevska (1878-1952), działaczka Polonii gdańskiej, więźniarka obozu koncentracyjnego Ravensbrück.

Ur. 22 III 1878 w Lubawie, córka Mikołaja Jaroszevskiego, rolnika (1841-1914) i Anny z d. Trotz (1842-1914), siostra Franciszka Jaroszevskiego kierownika Banku Konsumowego i działacza społeczno-narodowego w Lubawie. 2 XI 1896 poślubiła Michała Bellwona urzędnika pocztowego w Lubawie (zob.). W 1902 wraz z mężem, który za aktywną działalność w Tow. Gimnastycznym „Sokół” został karnie przeniesiony do Gdańska, opuściła Lubawę. Bellwonowie zamieszkali najpierw w Gdańsku, a następnie we Wrzeszczu. M. Bellwon pracował na głównej poczcie w Gdańsku. Balbina B. początkowo poświęciła się całkowicie wychowaniu ośmiorga potomstwa. Uczyła swe dzieci polskich pacieryz, języka polskiego i historii ojczystej, czytała poezje naszych wieszczów i powieści Sienkiewicza; wychowywała ich na ludzi prawych, świadomych swej tożsamości narodowej. W okresie WM Gdańska była aktywną działaczką Towarzystwa Polek we Wrzeszczu, wchodziła też w skład zarządu Misji Dworcowej, której zadaniem

była opieka nad młodymi Polkami przyjeżdżającymi do Gdańska w poszukiwaniu pracy. Pełniła dyżury w Świetlicy Polskiej przy Heeresanger (dzisiejszej ul. Legionów), należała także do Związku Polaków. Gdy nadeszła wojna i aresztowano większość członków rodziny, Bellwonowie utrzymywali się ze sprzedaży co wartościowszych rzeczy. Balbina B. Została aresztowana 19 IV 1940 i osadzona w o.k. Ravensbrück pod nr obozowym 3278. W obozie przeszła piekło karnego obozu (karcer), była przeznaczona do komory gazowej, dwukrotnie miała wyjechać do Oświęcimia. Ocalała dzięki pomocy współwięźniarek, a właściwie pomocy Haliny Boltowej (żony prezydenta Torunia), która będąc blokowaną kilka razy uratowała ją od śmierci. Mówiła o niej: „*Ta dzielna Polka nie może zginąć, musi wrócić do dzieci*”. Pod koniec wojny dzięki staraniom hr. F. Bernadotte została wraz z najstarszymi i najbardziej chorymi więźniarkami przewieziona do Szwecji. Tutaj dotarły do niej wiadomości o śmierci trojga dzieci: Wiktora, Edmunda i Łucji. 31 X 1945 jednym z pierwszych transportów wróciła do Gdańska. Wróciła z ciężką wadą serca i już nigdy nie odzyskała pełni zdrowia. W 1950 roku przeżyła jeszcze jeden wstrząs – UB aresztowało syna Antoniego, którego więziono przez ponad 13 miesięcy. Zmarła 20 I 1952 w Gdańsku, została pochowana na cmentarzu Srebrzysko. Miała dzieci: Wiktora (zob.); Marię zam. Waczyńską (1899-1950); Helenę zam. Jabłońską (1902-1981); Łucję; Edmunda (1906-1944) prac. PKP, czł. „Sokoła” i KS „Gedania”, więźnia o. k. Stutthof; Stefana (1912-1988) prac. PKP, czł. KS „Gedania”; Antoniego (1915-1988) maklera okrętowego czł. Zw. Jaszczurczego, więźnia UB; Romana (1917-1987) bankowca, działacza Polonii gdańskiej.

Danielewicz G., *W kręgu Polonii gdańskiej*, Gd. 1996, Jabłońska-Kaszewska I., *Moja Babcia Balbinka*, *Gwiazda Morza* 2001 nr 2 s. 32-33;

Zob. Stronnik biograficzny... pod red. J. Szewca, t. II, Lubawa 2005, s. 29-30.

Kirkor E., *Po prostu polska rodzina*, *Dziennik Bałtycki* 1972 nr 108 s. 3, 6, z 7-8 V; Krośnicka J., *Zanim Gdańskie Wyżyny wróciły do Polski*, *Pelplin* 1997, s. 101, 104, 125, 150, 203; Walczak E., *Zasłużona rodzina Bellwonów*, *Dziennik Bałtycki* 1992 nr 44 s. 5 z 21 II 1999; *Akta rodziny Bellwonów w posiadaniu wnuczki prof. I. Jabłońskiej-Kaszewskiej*.

T. K. - 950/2598 Pom. Gdaiisk

Bellwom Balbina

✓. Karty informacyjne

k. 5

10000
W. M. Golan'ski
1

++ Belkon Balbine

obywatelka Związku Polek w Galan'sku

prezydanta w Ravensbrück 5 $\frac{1}{2}$ m

zmarła 11 kille lat po oswobodzeniu

rod. z Krakowia 16 $\frac{1}{2}$ 78

grupa 40

zob. Kucharska Rav

nr 327
~~322~~ nr ob. 3287
transport z Pomors 20 $\frac{1}{2}$ 1947

M. Flisiewiczowa Wyższoj galeo abty wibly Polonii

Gdańsk
terror²

Bellon Balbine
Aresztowana po przejściu
Miełcis mee i synem Romesem
i Edmundem.

rob. rd. F. Bellone sygn. M-482/1116

J.M.M.

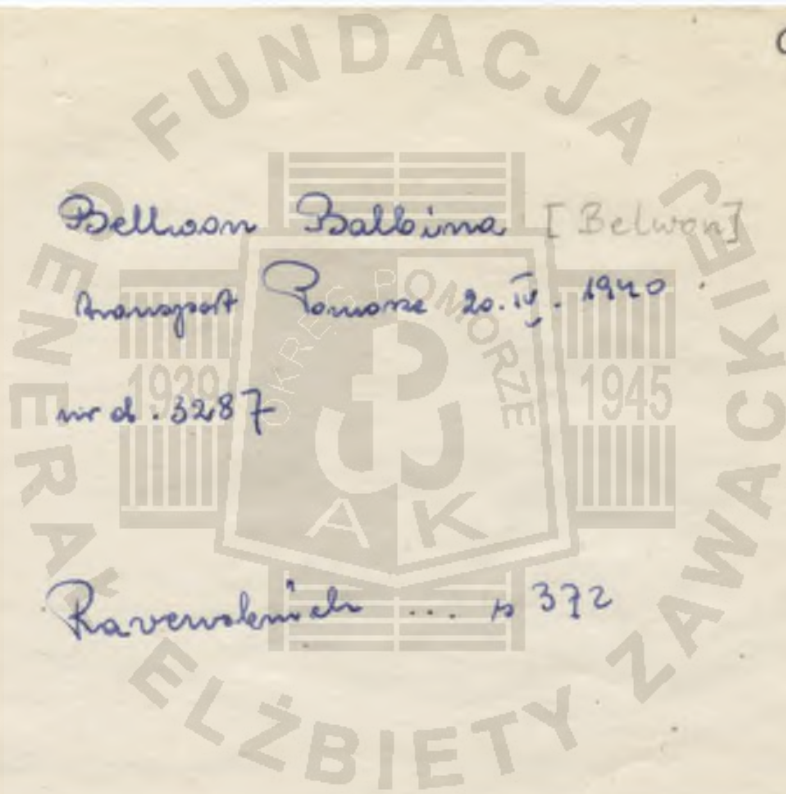
Gdańsk
3

Bellson Balbina [Belwon]

Arnszopf Pomorska 20. IV 1940

nr d. 3287

Ravenstienich ... 372

hr

Bellkon Bobine

Górniki 4

2d. Jaronecna, siostra kiejowa Janonecna
żone imduite postowgo w Górniki,
dzwetnie polujine w NM Górniki. W 1939 r.
unizone razem z cnowojem dnici.

Zob. T. i Jaronecna w. ODR, I/17s. 9

HMM-98

Bellwom Balbina

W. J. Gdansk 5
dziś. Polonia

zob. Zawacha E., Słuce z
dziejów Wojskowej Służby
Kobiet, Toruń 2001, wyd. II,
s. 211

Wł XII'13